

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/340/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5411204498
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5411204498.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpený spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Údernícka 5, IČO: 36 613 843, proti odporcovi: H. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom v C. P., Q. R. XXXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom v Bratislave, Fedinova 9, IČO: 42 260 086, právne zastúpený spoločnosťou HKP Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Sasinkova 6, IČO: 36 727 334, o zaplatenie 931,01 eur s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Dolný Kubín, č.k. 6C/138/2011-110, zo dňa 31. júla 2012, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu v časti výroku o nepriznaní práva na náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi (II.), **m e n í t a k**, že navrhovateľ je **p o v i n n ý** zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi Spotrebiteľské združenie OSA so sídlom v Bratislave, Fedinova 9, náhradu trov prvostupňového konania vo výške 189,60 Eur na účet právneho zástupcu spoločnosti HKP Legal, s.r.o., vedeného v Q. T. a.s., č. účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX v lehote 3 dni.

Uznesenia okresného súdu v časti výroku, ktorým odporcovi náhradu trov konania nepriznal (II.) a výrokov uznesenia, ktorými súd konanie zastavil (I.) a vrátil navrhovateľovi súdny poplatok vo výške 48,87 Eur a požiadal Daňový úrad Bratislava, aby súdny poplatok vo výške 48,87 Eur vrátil navrhovateľovi po právoplatnosti tohto uznesenia (III.), **s a n e d o t ý k a**.

Vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd konanie zastavil (I.), odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal (II.) a vrátil navrhovateľovi súdny poplatok vo výške 48,87 Eur a požiadal Daňový úrad Bratislava, aby súdny poplatok vo výške 48,87 Eur vrátil navrhovateľovi po právoplatnosti tohto uznesenia (III.).

Z dôvodov rozhodnutia vyplýva, že na základe procesného úkonu navrhovateľa, späťvzatia návrhu, súd v zmysle ust. § 96 ods. 1 až 3 konanie zastavil. Keďže v danej veci k začatiu pojednávania nedošlo, súhlas odporcu sa nevyžadoval.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. V danej veci zastavenie konania zaviniel navrhovateľ, ktorý zoberal návrh späť z iného dôvodu, než pre správanie odporcu spočívajúce v zaplatení žalovanej sumy a jej príslušenstva. Odporcovi vzniklo právo na náhradu trov konania. Tento si však si však žiadne trovy neuplatnil v dôsledku čoho ho súd nevyzval ani na ich vyčíslenie podľa § 151

ods. 4 O.s.p. a vznik trov odporcu nemal ani preukázané zo spisu, preto rozhodol tak, že mu náhradu trov konania nepriznal.

Čo sa týka trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu, súd vedľajšiemu účastníkovi nepriznal trovy konania ani sčasti, nakoľko nemal preukázanú ich účelnosť. Odhliadnuc od uvedeného právne zastúpenie vedľajšieho účastníka v tomto prípade súd považuje za neadekvátne a neplniace svoj účel, pretože podľa článku 4 ods. 2 písm. e/ Stanov vedľajšieho účastníka, medzi základné úlohy združenia patrí sprostredkovávanie sporov medzi spotrebiteľmi a dodávateľmi. Zastupovanie spotrebiteľov pred súdom a vystupovanie v súdnych sporoch na strane dodávateľa. Ak je potom vedľajší účastník zastúpený advokátom, popiera sa tým samotný účel účasti samotného združenia v konaní, ktorým by mala byť schopnosť združenia zabezpečiť ochranu spotrebiteľa aj vo forme zastupovania v súdnom konaní vlastnou činnosťou. Samozrejme to súčasne neznamená, že by sa združenie na ochranu spotrebiteľa nemohlo dať zastúpiť advokátom. Ide však o to, aby trovy, ktoré v tejto súvislosti vznikli, znášalo združenie z vlastných prostriedkov a nie protistrana v súdnom konaní, keďže táto by nemala „doplácať“ na to, že združenie nedokáže plniť svoje základné úlohy, resp. vyvíjať činnosť, na ktorú bolo vytvorené, vlastnými silami.

O vrátení súdneho poplatku súd rozhodol v zmysle ust. § 11 ods. 3, 4, 6 zák. č. 71/1992 Zb.

Voči výroku o nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník. V podanom odvolaní poukazuje na nesprávne právne posúdenie veci spočívajúce v nesprávnej aplikácii ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. Poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 17/2009 a 3MCdo 5/2006. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia neobsahuje také dôvody, pre ktoré by mohla byť aplikácia § 150 ods. 1 O.s.p. dôvodná a správna. V napadnutom rozhodnutí sa jedná o svojvôľu súdu, ktorá nie je prípustná. Pokiaľ by súd chcel aplikovať svoje argumenty na všetky konania, nemohol by pre prípad plného úspechu v konaní navrhovateľa priznať mu náhradu trov konania, pretože navrhovateľ je obchodnou spoločnosťou, ktorá skupuje pohľadávky vyplývajúce zo spotrebiteľských zmlúv a samotný navrhovateľ je v konaniach zastúpený advokátom. Vzhľadom na uvedené považuje argumentáciu súdu za svojvoľnú a tendenčnú. V predmetnom konaní neexistuje dôvod na aplikáciu ustanovenia § 150 O.s.p. Súd mal v tomto prípade o trovách konania rozhodnúť podľa ust. § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. Tým, že navrhovateľ zbral žalobu v celom rozsahu späť, zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, pričom sa tak nestalo pre správanie sa odporcu. Vedľajšiemu účastníkovi vznikli trovy konania z titulu právneho zastúpenia právnym zástupcom podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. Už pri zohľadnení základných skutkovoprávnych okolností tohto ako aj ďalších obdobných konaní iniciovaných navrhovateľom, je podľa názoru vedľajšieho účastníka nepochybné, že dôvodom späťvzatia návrhu na začatie konania navrhovateľom aj v tomto prípade bolo uplatnenie námietky premičania vedľajším účastníkom spolu s vedomosťou, že dlh odporcu bol v čase podania návrhu premičaný. Je nepochybné, že navrhovateľ sa od počiatku konania spoliehal na právnu negramotnosť spotrebiteľov a po pristúpení vedľajšieho účastníka a vznesení námietky premičania jeho právnym zástupcom bol nútený bez ďalšieho vziať svoj návrh späť. To znamená, že odporca bol v konaní úspešným vďaka úkonom vedľajšieho účastníka, za ktoré vedľajšiemu účastníkovi nebola napadnutým uznesením priznaná náhrada trov konania. Poukazuje na ust. § 93 ods. 4 O.s.p., podľa ktorého má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Ak vedľajšiemu účastníkovi vznikli v konaní trovy v súvislosti s vykonávaním úkonov právnej služby právnym zástupcom, súd mal v odôvodnení napadnutého uznesenia podrobnejšie uviesť dôvody, prečo náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi nepriznal. Poukazuje na ust. § 157 ods. 2 O.s.p., § 167 ods. 2 O.s.p., v prípade, že súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje citované ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p., dochádza nie len k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Ďalej poukazuje na ust. § 93 ods. 2, 3, 4 O.s.p., § 3 ods. 4, § 3 ods. 5 a § 25 ods. 1 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Vedľajší účastník je občianskym združením založeným za účelom kolektívnej ochrany práv spotrebiteľov. Jeho činnosť spočíva okrem iného v ochrane kolektívnych práv spotrebiteľov. Ochrana spotrebiteľských práv sa realizuje prostredníctvom zastupovania spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní, či vstúpení do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka. Prejednávaná právna vec je pritom typickým spotrebiteľským sporom. Základnou filozofiou spotrebiteľského práva je pozitívnym zásahom štátu

prostredníctvom zákonodarnej a súdnej moci dosiahnuť vyváženie faktickej nerovnováhy spotrebiteľa vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi, ktorý má mocenskú, ekonomickú a právnu nadvládu nad spotrebiteľom vyplývajúcu z okolností uzatvárania predformulovaných štandardných zmlúv, ktorých zmluvné podmienky stanovuje dodávateľ. Dodávateľ má pritom väčšiu profesionálnu skúsenosť, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb. Článkom 169 Zmluvy o fungovaní EÚ sa únii ukladá úloha zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov, ako aj podporovať právo spotrebiteľov na informácie a na vytváranie združení na ochranu svojich záujmov. V kontexte uvedeného považuje stanovisko popierajúce význam právneho zastúpenia za účelové a zjavne nesprávne. Výklad, ktorý by z uplatňovania práv vedľajšieho účastníka vylúčil možnosť dať sa právne zastúpiť, je nie iba absurdným, ale najmä odporujúci zákonom SR a tiež predpisom Európskej únie, nakoľko pri jeho aplikovaní by nebolo možné prostredníctvom združenia riadne účelne a efektívne chrániť a presadzovať práva a oprávnené záujmy spotrebiteľov. Absurdnosť tohto stanoviska zvyrazňuje skutočnosť, že navrhovateľ je obchodnou spoločnosťou, ktorá skupuje pohľadávky vyplývajúce zo spotrebiteľských zmlúv a samotný navrhovateľ je v konaniach zastúpený advokátom, na základe čoho si v konaniach uplatňuje náhradu trov právneho zastúpenia a súdy mu právo na náhradu trov priznávajú, pritom vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi je takýto postup namietaný. Námietka premlčania pritom nebola daná zo strany hlavného účastníka a nemohla byť daná ani zo strany súdu. Námietka premlčania je právnou námietkou vyplývajúcou z hmotnoprávnych predpisov. Bez právneho posúdenia veci a bez vznesenia námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka by v danom konaní nemohlo byť na ňu zo strany súdu prihliadnuté, pričom je možné a aj pravdepodobné, že hlavný účastník by bol vo veci neúspešný obdobne, ako boli neúspešní mnohí ďalší spotrebiteľia, od ktorých navrhovateľ vymáhal premlčané nároky. Početnosť spotrebiteľských vecí navrhovateľa s obdobným skutkovým a právnym základom prejednávanych na všeobecných súdoch a tým aj možnosti právnej obrany determinoval svojim postupom výlučne navrhovateľ. Vedľajší účastník považuje za odporujúce v zásade rovnosti podmienok v súdnom procese, zásade spravodlivosti súdneho procesu ale aj dobrým mravom, aby navrhovateľ so silným ekonomickým zázemím, ktorý žaluje spotrebiteľov obvykle žijúcich často na hranici existenčného minima o zaplatenie premlčaných záväzkov neplatných spotrebiteľských zmlúv, súd priznával v týchto súdnych konaniach s rovnakým kauzálnym základom právo na náhradu trov právneho zastúpenia a občianskemu združeniu pôsobiacemu v nepodnikateľskej sfére a konajúcemu výlučne na prospech spotrebiteľa, ktorý nemá a zväčša si ani nemôže dovoliť právneho zástupcu, právo na náhradu trov právneho zástupcu nepriznal. Súd prvého stupňa svojim postupom a nepriznaním náhrady priamo poprel rovnosť podmienok v konkrétnom súdnom konaní. Súd prvého stupňa zároveň fakticky odňal spotrebiteľovi právo na kvalifikovanú pomoc spotrebiteľského združenia v rámci občianskeho súdneho procesu. Vedľajší účastník má za to, že súd v tejto veci postupoval úmyselne v prospech záujmov navrhovateľa. Spochybnením opodstatnenosti právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces zahŕňajúceho okrem iného aj tzv. princíp rovnosti zbraní. Vedľajší účastník vystupuje v konaní na strane odporcu a v prípade, že účastník má vo veci plný úspech, súd mu podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Vzhľadom na uvedené je dôvodné vedľajšiemu účastníkovi priznať trovy konania a nie je mu možné odoprieť právo dať sa zastúpiť advokátom. Poukazuje na rozhodnutia krajských súdov, ktoré jeho tvrdenia podporujú. Právo na právne zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom jasne deklaruje aj rozsudok Súdného dvora EÚ C 279/03, v ktorom sa konštatuje, že zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv EÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby. Z uvedeného vyplýva, že aj právnické osoby musia mať možnosti poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať. Nahradenie trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi zo strany navrhovateľa považuje vedľajší účastník za nanajvýš spravodlivé. Navrhuje, aby Krajský súd v Žiline uznesenie prvostupňového súdu zmenil v časti výroku o nepriznaní trov konania vedľajšiemu účastníkovi tak, že navrhovateľ je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania, alebo aby ho zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V prípade, ak sa odvolací súd stotožní s názorom súdu prvého stupňa, vedľajší účastník to považuje okrem porušenia základných procesných práv aj za podstatný zásah do činnosti občianskeho združenia vymedzenej zákonom a právnymi predpismi EÚ a zároveň za zásadné obmedzenie práv spotrebiteľov v rámci súdneho konania, a preto žiada, aby odvolací súd v zmysle § 109 ods. 1 O.s.p. konanie prerušil a požiadal Súdný dvor Európskych spoločenských o rozhodnutie o práve spotrebiteľského združenia na plnohodnotné právne zastúpenie vrátane práva na priznanie náhrady trov konania v prípade, ak procesné úkony združenia budú v súdnom procese na prospech spotrebiteľa a budú mať v časti týkajúcej sa účasti Spotrebiteľského združenia za následok úspech vo veci - ako o predbežnej otázke.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu udáva, že sa stotožňuje s rozhodnutím súdu, keď v danom prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Obdobný právny názor vyjadril aj Krajský súd v Košiciach v rozhodnutí sp. zn. 6Co/141/2012. Cieľom Spotrebiteľského združenia OSA je kolektívna ochrana práv spotrebiteľov podávania žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka. Navrhovateľ nevidí význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka, keďže samotnou úlohou združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. V danom prípade nemožno prijať záver, že právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t.j. že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zástupcu. Poukazuje na rozhodnutie Okresného súdu Nitra sp. zn. 25C/58/2012, z ktorého odôvodnenia vyplýva, že úmyslom zákonodarcu bolo, aby združenie na ochranu spotrebiteľa vedelo poskytnúť kvalifikovanú pomoc spotrebiteľom. Navrhovateľ zastáva názor, že ak sa združenie rozhodne využiť pre zastupovanie v konaniach pomoc advokáta, musí trovy právneho zastúpenia znášať z vlastných prostriedkov. V opačnom prípade jeho konanie vytvára dojem účelovosti, čo ustálil aj Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5Co/26/2012, ako aj v rozhodnutí sp. zn. 3Cob/259/2011. Účelom právneho zastúpenia je predovšetkým zastupovanie záujmov svojho klienta, avšak v danom prípade možno konštatovať, že právne zastúpenie vedľajšieho účastníka je nadbytočné, účelové a nehospodárne, keďže združenie sa samo prezentuje ako inštitúcia spôsobilá na ochranu spotrebiteľa aj v rámci súdneho konania. Konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania a na túto skutočnosť súd správne prihliadol. Poukazuje na právny názor vyslovený Krajským súdom v Banskej Bystrici v rozhodnutí sp. zn. 13Co/105/2012, podľa ktorého účelnosť trov nemôže bez ďalšieho vyplývať len z toho, že návrh bol zamietnutý. Uvedené Krajský súd v Banskej Bystrici podporil a doplnil aj v rozhodnutí sp. zn. 16Co/100/2012, v ktorom poukázal aj na nález Ústavného súdu SR II. ÚS 78/03. Obdobný právny názor vyslovil aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 13Co/36/2012 a rovnako aj v rozhodnutí sp. zn. 13Co/35/2012, keď poukázal na to, že vedľajší účastník nevystupuje ako splnomocnený zástupca žalovaného, pričom možno predpokladať, že o vstupe do konania vedľajšieho účastníka ani žalovaný nemá vedomosť. Poukazuje na to, že vyjadrenia právneho zástupcu vedľajšieho účastníka v konaní sú zhodné s vyjadreniami v iných konaniach (len vpisovanie do textu) a takéto úkony by mal prioritne vykonávať samotný vedľajší účastník, na čo poukázal aj Okresný súd Bratislava II. v rozhodnutí sp. zn. 13C/14/2012, poukazuje aj na ďalšie rozhodnutia súdov Slovenskej republiky, podľa ktorých pre paušálny vstup vedľajšieho účastníka do konaní nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania, najmä, keď sa združenie dalo zastúpiť advokátom a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Uplatňované trovy v týchto veciach evokujú záver, že nejde ani tak o predmet sporu, ako o trovy právneho zastúpenia za agendu, ktorú by vedľajší účastník vedel účelne zabezpečiť. Nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľom poskytovali priamo právnické osoby. Navrhovateľ nevidí význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka, keď nemožno prijať záver, že právny zástupca vedľajšieho účastníka by vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t.j. že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zastúpenia. K návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru EÚ uvádza, že má za to, že tento návrh je nedôvodný a nespĺňa podmienky prejudiciálneho konania. V zmysle práva EÚ je z prejudiciálneho konania vylúčené vnútroštátne právo členských štátov, čiže Súdny dvor EÚ nemôže v žiadnom prípade vykladať vnútroštátne právo alebo posudzovať jeho platnosť. Priznanie náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi je výlučne v kompetencii vnútroštátneho súdu. Žiada, aby odvolací súd napadnutý výrok o trovách konania potvrdil a priznal navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal napadnuté uznesenie na základe podaného odvolania vedľajšieho účastníka v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. (z ktorého dôvodu sa rozhodnutie odvolacieho súdu nedotýka výrokov I., v časti výroku, ktorým nepriznal odporcovi náhradu trov konania II., III. napadnutého uznesenia, ktoré neboli odvolaním napadnuté) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) napadnutý výrok v časti, ktorým nepriznal vedľajšiemu účastníkovi trovy konania zmenil v zmysle ust. § 220 O.s.p.

Okresný súd založil svoje rozhodnutie na aplikácii ustanovení § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p.

V danej veci došlo k zastaveniu konania na základe späťvzatia návrhu navrhovateľa, po tom, čo došlo k vstupu do konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu a k vykonaniu procesných úkonov zo strany vedľajšieho účastníka.

Na danú vec je potrebné aplikovať ustanovenie § 146 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ustanovenia, ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Možno konštatovať, že okresný súd použil správnu právnu normu, ktorú však nesprávne aplikoval na skutkový stav danej veci.

V danom prípade nemožno konštatovať, že k späťvzatiu návrhu došlo pre správanie odporcu, ktorý bol počas súdneho konania nečinný a nebolo preukázané, že by z jeho strany došlo k takému konaniu, ktoré spôsobilo späťvzatie návrhu.

Dôvodom zastavenia konania bolo späťvzatie návrhu zo strany navrhovateľa. Otázkou zavinenia účastníka na zastavení konania je potrebné posudzovať z procesného hľadiska. Ak došlo k zastaveniu konania pre späťvzatie návrhu, toto späťvzatie návrhu je potrebné považovať za zavinenie na zastavení konania zo strany navrhovateľa. V zásade preto možno konštatovať, že navrhovateľ zaviniť zastavenie konania a je povinný nahradiť účelne vynaložené trovy konania odporcovi, ako aj vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu na strane odporcu.

Postavenie vedľajšieho účastníka je charakterizované rovnakými procesnými právami a povinnosťami ako účastníka, na stranu ktorého sa pripojil (§ 93 ods.4 O.s.p.). Ak vzniklo potom právo na náhradu trov konania odporcovi, vzniklo právo na náhradu trov konania aj vedľajšiemu účastníkovi.

Okresný súd postupoval správne, keď posudzoval účelnosť vynaložených trov konania. Odporcovi, ako aj vedľajšiemu účastníkovi na jeho strane, môžu byť v občianskom súdnom konaní priznané len účelne vynaložené trovy konania tak, ako to vyplýva z dikcie ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p., ktorý je nutné aplikovať aj na danú procesnú situáciu, a to, že účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech (za tohto účastníka v danom prípade možno považovať pri zastavení konania na základe zavinenia navrhovateľa odporcu ako aj vedľajšieho účastníka na jeho strane), súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal (v danom prípade navrhovateľ).

Vo vzťahu k účelnosti trov konania možno konštatovať, že samotný výsledok konania a súdom priznaná náhrada trov konania nemusí vždy zodpovedať vynaloženým nákladom. Účelnosť trov je potrebné posudzovať vo vzťahu ku každému dielčiemu nákladu, ktorý účastník konania uplatňuje. Účelnosť vynaložených trov vždy závisí od konkrétnych okolností danej veci.

Hoci okresný súd postupoval správne, keď pristúpil k hodnoteniu účelnosti uplatňovaných trov konania vedľajšieho účastníka spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia, s jeho záverom o hodnotení neúčelnosti trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka sa krajský súd nestotožňuje.

Vedľajší účastník je občianskym združením založeným za účelom ochrany práv spotrebiteľov.

Takáto spoločnosť môže vystupovať ako vedľajší účastník na strane navrhovateľa alebo odporcu na základe osobitného ustanovenia zákona § 93 ods. 2 O.s.p. Účelom tejto právnej úpravy je dosiahnuť vyváženú faktickú nerovnováhu spotrebiteľa vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi. Východiskom ochrany spotrebiteľa je totiž postulát, podľa ktorého spotrebiteľ sa ocitá vo fakticky nerovnom postavení

s dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť dodávateľa, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb, ako aj so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne, formou formulárových zmlúv. Práve snaha vyrovnať túto nerovnováhu bola príčinou zakotvenia viacerých právnych inštitútov v právnom poriadku SR, tieto inštitúty boli spravidla transponované ako záväzok SR vyplývajúci z členstva v EÚ.

Jedným z uvedených inštitútov, ktorý slúži na vyrovnanie slabšej pozície spotrebiteľa v občianskom súdnom konaní je inštitút vedľajšieho účastníka v zmysle § 93 ods.2 O.s.p. Ide o osobitný typ vedľajšieho účasti, kde ako vedľajší účastník vystupuje združenie, ktorého predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľa.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na ust. §3 ods. 4 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo združovať sa spolu s inými v spotrebiteľských združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov.

Práve vstupom do konania spotrebiteľského združenia ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu dochádza k naplneniu účelu citovaného ustanovenia zmiernením faktickej nerovnosti spotrebiteľa v občianskom súdnom konaní, keď je predpoklad profesionálnosti takéhoto združenia, ktoré vystupuje na ochranu záujmov spotrebiteľa a napomáha mu uplatňovať jeho práva v konaní.

Základným právom účastníka, garantovaným čl.47 Ústavy SR, je právo na právnu pomoc. Pokiaľ toto právo patrí účastníkovi, je nepochybné, že patrí v zmysle ust. § 93 ods.4 O.s.p. v rovnakom rozsahu aj vedľajšiemu účastníkovi.

Vedľajší účastník na strane odporcu vstúpil do konania s cieľom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy odporcu, preto pokiaľ bol v konaní zastúpený právnym zástupcom, nemožno trovy právneho zastúpenia v zásade považovať za neúčelné. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach nevyklučuje, aby účastník odborne spôsobilý uplatňovať svoje práva v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť advokátom. Úspech v súdnom konaní je spojený so schopnosťou procesnoprávneho uplatnenia hmotného práva, náklady s tým spojené, sú v zásade účelné. Profesionálnu právnu pomoc poskytujú na území SR advokáti, ktorí spĺňajú zákonom ustanovené podmienky na poskytovanie odbornej právnej pomoci v konaní pred súdmi. Hoc v prípade spotrebiteľského združenia vzhľadom na predmet jeho činnosti je predpoklad orientácie v hmotnom spotrebiteľskom práve, v občianskom súdnom konaní sú dôležité procesnoprávne aspekty uplatnenia hmotného práva. Práve pre tento aspekt je účelné zastúpenie spotrebiteľského združenia advokátom, ktoré je zároveň na prospech spotrebiteľa.

Trovy právneho zastúpenia, pokiaľ ide o účelne vykonané úkony právnej služby, možno považovať za účelne vynaložené trovy konania v tomto rozsahu:

- prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom (§ 14 ods. 1 písm. a/ Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb - ďalej „vyhláška“) 71,37 Eur,

a režijný paušál k tomuto úkonu právnej služby (§ 16 ods. 3 vyhlášky) ... 7,63 Eur,

- písomné vyjadrenie zo dňa 04.04.2012 (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky) ... 71,37 Eur,

a režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) ... 7,63 Eur.

Právny zástupca vedľajšieho účastníka je platiteľom dane z pridanej hodnoty, preto mu prináleží podľa § 18 ods. 3 vyhlášky 20% DPH z priznanej odmeny vrátane režijného paušálu, čo predstavuje 31,60 Eur

(20% zo sumy 158,- Eur). Spolu s DPH odmena právneho zástupcu vedľajšieho účastníka predstavuje výšku 189,60 Eur.

Pri určení výšky odmeny za jeden úkon právnej služby vychádzal súd podľa § 10 ods. 2 vyhlášky z hodnoty predmetu sporu, ktorý predstavoval žalovanú istinu 931,01 Eur a úrok z omeškania vo výške 14,75% ročne zo sumy 891,24 Eur od 06.06.2007 do 20.03.2012, t.j. ku dňu začatia poskytovania právnych služieb vo výške 629,92 Eur.

Pokiaľ ide o úkon právnej pomoci spočívajúci v príprave a prevzatí zastúpenia, tento prvostupňový súd považoval za neúčelný, nakoľko v tomto čase právny zástupca nemal vedomosť o predmete sporu. Krajský súd sa s takouto argumentáciou nestotožňuje.

Spolu s prevzatím zastúpenia bol uskutočnený aj úkon vstupu vedľajšieho účastníka do konania. Až tento vstup umožnil vedľajšiemu účastníkovi a jeho zástupcovi právo oboznámiť sa s vecou, čo aj urobili vyžiadanim si žaloby a jej príloh. Následne urobili ďalšie podania, ktoré vychádzajú z podstaty a časových údajov prejednávanej veci, z ktorých je nepochybné oboznámenie sa právneho zástupcu s prejednanou vecou (vyjadrenie vedľajšieho účastníka k návrhu na začatie konania zo dňa 04.04.2012 doručené okresnému súdu 10.04.2012).

Osobitosť uvedeného postupu je daná osobitným postavením vedľajšieho účastníka v zmysle ust. § 93 ods. 2 O.s.p. Je účelné, v súlade so zásadami ochrany spotrebiteľa, aby spotrebiteľské združenia vstupovali do konaní, kde na strane odporcu vystupuje spotrebiteľ, a napomáhali uplatneniu jeho práv aj prostredníctvom kvalifikovaných advokátskych služieb. Ako sa ukázalo aj v danom prípade, vstup vedľajšieho účastníka do konania bol pre spotrebiteľa efektívny, keď po vznesení kvalifikovanej námietky premĺčania došlo zo strany navrhovateľa k späťvzatiu návrhu. Niet preto zákonného dôvodu náhradu trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi nepriznať.

Na základe horeuvedeného krajský súd zmenil uznesenie okresného súdu v časti trov vedľajšieho účastníka a zaviazal navrhovateľa, ktorý zavinil zastavenie konania, zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi z titulu účelne vynaložených trov právneho zastúpenia v prvostupňovom konaní sumu 189,60 eur na účet jeho právneho zástupcu v 3-dňovej lehote.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Vedľajší účastník bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Tieto trovy si neuplatnil v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p., krajský súd mu preto ich náhradu nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.